

א יומא טו; [חולין קק]. מעילה (א), ע"י ירוש' יומא פ"ה ד"י, א פסחים כו. ע"ש סוכה מט; כריתות ו' (ד) [קדושין יב: ד. ט. חולין קק. כריתות ו. מעילה יא: ו] ת"כ אחרי פ"ז ה"ג, ירוש' יומא פ"ז ה"ג, (ז) לעיל מג. ו"ט, ט' שבעות ו. ו'שט א"ת ר' [בבבא], ט' תמיד וכן, ט' ע' יומא כ"א, כ' כריתות ו. ט' ד"ה אלא, (ח) פסחים כב., ט' פ"ייש ט"ב; רש"ק, ו' ע"י במו' דלמ"ט ט: דמתלו' בענין אחר, ט' משנה במעילה ט"ז, ט' יומא כ"א, קדושת ט. ד"ה כפרה, ט' ו' ע"י מו' פסחים כ. ד"ה כתיב ומו' מעילה יא. ד"ה מתיב ויאלו' מילת וימתא ט' ד"ה מ" ע"ש, אבל בחולין ק"ז: ע"ש מ"ש וק' ד"ה מתיב ויאלו' כתיב: ו' ע"י יומא ט. תרומת ישיבת ותוס' הראש"ש ד"ה חד:

שינויי נוסחאות

[א] כתיב"י ג"ס בשתי; [ב] מינת ה"ל נתן, נמקם (שם), וכהו' בריש"ט; [ג] לי חד למעוטי מנותר וחד למעוטי מטומאה וחד למעוטי ממעילה (שם), וכן מיקח כתיב"י לעיל ד"ה אחר עולה, וימתא ט' ע"א אין הסדר ק"ו; [ח] ודם הוא גופיה (שם); [ט] כשעונית ח' ע"א אשת ר' אבהו (הגרי"ב), וכה"ל כתיב"י; [י] ל"ל הלו (שם); [יב] ו' ל"ל ס"ל (שם); [יג] ס"א ה"א נמי אמרי' מנא רבי' (שם); [יד] ל"ל כי הים הוא בנפש יבפר (הגרי"ב וחי' וכה' ברשי' יומא); [טו] משבע ששם גזירתו אכלו' בבלי במקומה (שם); [טז] בתו' (שם); [יז] ו' ג' ש"מ ו"ק, וע"י סו"ק וכלש' מתנתם; [יח] לאפיני מנייהו (שם); [יט] התי מעוטי כתיבי כתיבי (שם); [כ] ס"ל ס"ל בס"ל חולין (שכ"ח); [כא] ל"ל שחייתו (שם), וכתיב' שלא יתחייב; [כב] ל"ל הוא (ש"ב); [כג] כ"ל במל אוקין בטומאת כתיבי (שם); [כד] התי כריתות נמקם ו"ל"ל ג"ה"ה (שם); [כה] ל"ל דטומאה (שם); [כז] מותבי לוי (שם); [כח] דהתם מיירי מחיים (שם); [כט] דהתם תנו וביתיה לא בפקרן (שם); [ד] התי עולה ברדלי אינשי מיניה ככר, אבל (ה"ג) [ערוך] דליכא מעילה דאורייתא א"כ לא ברדלי בו, ל"ל: ס"א עולה אין חלכמיס לחקן מעילה כתיב רדליא ה"ב ברדלי, ומשני ראוי למעול שתי מעילות, בבשר [אימאן] מעילה דאורייתא משום עולה [בעירו] דליכא מעילה דאורייתא אם כן ברדלי מיניה ותקינו רבנן מעילה כתי' (שכ"ח) ויבנות חתופות בדי גזיפת, וע"י מוס' יומא טט ע"כ ד"ה ה"ה, ט"ה טס מנא טע"י מירין הסוק'; [ז] כמו בקדשים שנתנו ומייתי דרייה מריי' כתיב ל"ל: (ש"ס) [ז] מועלין בו (ש"ס); [ח] ל"ל ופרך ולא (ש"ס); [ט] במזבה הוזהו רבא במזבה א"כ מוראה אמינא חייב ל"ל דמי' (ש"ס); [י] ל"ל שיהדישוין בפנימי אסור (ש"ס); [יא] האמר מעוטי אסור ונצח מעולה ל"ל עד רבי' (ש"ס); [יב] כותמה ליתת ש"ש שבפסוקי (ה"ח), וע"י ל"ק שפ"י ע"א; [יג] דהיה מוקימנא וכו' היה אמנא חייב ל"ל (ש"ס); [יד] כתיב' כתיב' ע"ל דיבור א' שפעות ולא כתיב', ול"י דמתקני' למי'ש כתיב' אחר עולה:

ליקוטים

משום דהוי תרומת הדין כתיב' בו' בתוכינן הבאין כתיב' פ"י משום דבשני כתובים גלי קרא דמועלין בו אף לאחר שבעשתי מכותיו ותיחיס

בשני חילונים, מדלל כתיב וימרו ולא יחללו י: אחד פסול נוסח. **לאשכחן** בזה חילול דכתיב (ויקרא יט) כי את קדש ה' חילל ואתרוייהו קאי אשר הם מקדישים דמרבין מיניה כל המוקדשים: **מנא הני מילי**, דסם אין חייבין עליו משום נותר אם שגג צו דסם ונותר אינו חייב

שמים אלא אחת וכן אם אכלן י:

בנומחת הגוף אינו חייב שמים:

אמר עולה אחר קרא כו'. הא דעולא לאו הכא איתמר אלא גבי מעילה איתמר צמס' מעילה (דף י"א), דקמני אין מועלין דמיים והכא ה"ק מנא הני מילי דמתניתין אמר עולא גבי מעילה אמר קרא לכס ומנא דבי רבי ישמעאל לכפר כו' ור' יוחנן אמר הוא ומסקנא לתלמא קראי חד למעוטי מנותר וחד למעוטי ממעילה וחד למעוטי מטומאה: ואני נסאיו לכס **שלקם יבא**, כחולין שלכם שאין צבן מעילה. **לכפר**, ואני נתמיו וכן על המזבח לכפר (ויקרא ח) לכפרה נתמיו צמורת קדשים ולא למעול צו לענין מעילה אין צו דין קדשים: **הוא**, דמו' [ג] נכפשו הוא צהווייתו יבא:

הוא לפני כפרה כו' מה לאחר כפרה אין צו מעילה, דפשיטא לן כיון דנעשית ממותו אין מועלין צו דכיון דלית ביה מו' כורך גבוה לא קרינן ביה קדשי ה': אין לך דבר כו'. הלכך ע"כ לא תדרשיה הכי אלא איפכא: **והרי טרומם הפדן**, בכל יום ט' חותה בנתמחה ותוסס את הדשן מלא המחתה ממנה ונותן צמורחו של כבש כדכתיב ושמו משמעט' א' שם גזיתו' [ג] וסם נצלת צמקומן אלמלא אסור בנפלה; **וגבי כהונה**, ארבעה צדדים שכהן גדול נכנס בהן לפני ולפנים ציה"כ שאסור להשתמש בו [א] עוד דכתיב ופשת את כנדי הצד וגו' והינחם שם ורשטינן מלמד שטעונין גניזו: פלוגתא דרבנן **ורבי דוסא צמס' יומא מייתי לה**: **לרבי דוסא דאמר כשרין סן לכהן [הדיוטן]** [ג].

לעבוד דכל במקדש כל ימות השנה; **ועגלה ערופה**, דכתיב וערפו שם (דברים כה) והאי שם קרא ייראה הוא לומר שתהא שם קבורתה **אין מלמדין**, וכיון דלא ילפינן י' ולא מייתי ראייה מינייהו האי קרא נמי הואיל ואיכא למדרשיה איפכא לא תדרשיה הכי: **מיעוטי י** [ה] **כספי**, לומר שאין למדין מהן; **הערופה**, זו ולא אחרת כו': **ושמו**, מדושה ליה למכתב ושם וכתיב ושמו לזה ולא לאחר: **פלתא קראי**, לכס לכפר הוא: **למעוטי מנותר**, לכס כשאר [ה] חולין ולא כקדשים. **לכפר לכפרה** נתמיו קדשים ולא לדבר אחר כקדשים אלא כחולין ולא יתחייבו [ה] עליו משום טומאה, והוא [ה] למעוטי ממעילה דלמדתן: **שגשה כריתות**, אמור אליהם לדורותיהם וגו' (ויקרא כג) והנפש אשר תאכל בשר וגו' (שם ז) נפש כי תגע בכל י' ט' טומאת אדם וגו' (שם):

אחת

עליו והכא מוצח החילון שהיה חותה מלא המחתה מן המאוכלות הפנימיות ונותן צמורחו של כבש ומייהו בגמי' משמע הםם דלף בחילון אין מועלין דקאמר בשלמא מוצח החילון דכתיב ביה ושמו אלא פינמי מנא לן משמע דמושמו דרש' דאין מועלין ובשמעתא אדרבה מושמו משמע ליה דמועלין וי"ל דמתני' דהתם משמע דלא מועלין בדישון הפנימי שהדישון מוויאלו איכא מעילה אבל קודם דישון מועלין א"כ איכא מצוה לדשן ועל זה קאמר בשלמא חילון דכתיב ושמו ולכך מצוה לדשן מ"מ [ה] אף לאחר הרמה איכא מעילה כדדרשינן בסוף תמורה (דף לד), ושמו צנחת ושמו כולו ושמו שלא יפור אלא פינמי מנא לן דמצוה לדשן שאתה אמר ששדסן [ה] מוויאלו מידי מעילה ומשני דאמר קרא אסור את מוראתו והשליך אל מקום ששם וכו' שני דיומא צירושטיס **ט** משמע ק"ת דבעי ברשא מנלן דעבדינן דישון כלל צפנימי והדר בעי מנלן צפנימי [א] אסור בהנאה ואם תאמר [ג] מוראה ונוצה ימעלו עד שיעשו מצותן שיושלוו אלל מוצח כדישון מוצח הפנימי ובתמורה (גז"ש) אמרינן עולת העוף שנתמנאה דמה מוראה ונוצה יאלו מידי מעילה **ט** וי"ל שאני דישון מוצח הפנימי דהיינו מצוה אכל עולת העוף עבודת דם מתיר מוראה ונוצה וא"ת **ט** צקדושין (דף נה), דאמר אין מועל אחר מועל אלא בהמה וכלי שרת הא איכא תרומת הדשן דלא נפיק לחולין ע"י מעילה כדמוכח בסוף תמורה וי"ל דהי ככלל בהמה דהיינו כמו אימורים דלא נפיק לחולין; **במשום** דהוי תרומת הדשן ובגדי בהונה שני בתובין הבאין באחד. צמעילה פ' ולד חטאת (דף י"א): מחרין יותר ומסקנא כדכא: **עגלה ערופה**, פ' רש"י מוערפו שם נ"ל צפ"ק דכריתות (דף ד) והאי דנ"ל צפ' אין מעמידין (ע"י דף כט): מדכתיב בה כפרה כקדשים י"ל דסם [ג] כריך לאסור לאחר עריפה שלא לומר אין לך דבר שנעשית מצוהו ומועלין בו **ט**: **תרי מיעוטי כתיבי**, קשיא דצמד סגי וכן גבי מעוט דילפינן מהדדי חילול חילול **ט** ואף לקולא כלעיל גבי קדשי עובדי כוכבים וי"ל דמוקמינא [ה] מיעוטא צנות דוקא אכל משום טומאה הוה חייב כי היכי דאין לו מתירין כגון קומץ ומנחת כהנים אע"ג דאין בהן פיגול יש בהן איסור טומאה דמרבינן מאשר הם מקדישים הכי הוה מרבינן נמי לגבי דם י:

בית שמאי פרק רביעי זבחים

הבי גרסינן [ה] בשני חילולין הכתוב מדבר אחד פסול נותר. תימנה לי לעיל [גמ']. גבי קדשי עובדי כוכבים אחי נותר חילול חילול מטומאה הלא חילול טומאה [ג] נמי צנותר איירי ועוד תימנה דצפ' הנשרפין (סנהדרין דף ק"ג).

והכא משכתת לה מדתני [ה] ולעיל דריש פרק שני (דף טו:): **פירשמי**: **הוא לפני כפרה בלאחר כפרה**.

הקשה ר"ת דצמעילה פרק [ולד] חטאת (דף י"ג): אמרינן המקדש דלצהמת קדשי מועלין צו אלמא יש מעילה דסם ומירך דהתם [ג] מחיים דלא שייכא כפרה אכל לאחר שמיטה אף לפני כפרה אין מועלין וא"ת דהתם [ג] תני (דף י"ג), ומיימי צפרק כל שעה **ט** דס צמחילה אין מועלין צו יאל לנחל קדרון מועלין וי"ל דמעילה דהתם דרבנן וא"ת א"כ צריש מעילה (דף ג:) דדחיק ולאשכוחי מי איכא מעילה דרבנן ליימי מהך משנה ועוד קשה צסוף תמורה (דף ל"ג): גבי מקדיש עולה לצדק הביט דקאמר שמועלין בה שמי מעילות ופרין אי מדרבנן אמאי צ' מעילות מאי קשה הא איכא מעילה דסם שהיא דרבנן וכן צקדשים שמתו צריש מעילה (דף ג, ד), וי"ל דהתם שיש מעילה דאורייתא משום עולה [ה] צדילי מיניה וצדס דליכא מעילה דאורייתא לא צדילי מיניה תקינו רבנן מעילה וצריש מעילה אקדשים ששטמן צדרוס קאי דכחון דמקנינן דמי ועל כה"ג דחיק לאתויי ראייה דמתקין רבנן מעילה אע"ג צדילי מינייהו (כמו) [ה] צמתו ומיימי מרבי יוחנן דיושק שמתו וא"ר חייס היה מפרש דיושק לנחל קדרון מועלין [ה] דאורייתא צב"ד מקדשין אותו שלא יהנו ממנו בלא פדיון ודוחק הוא ועוד אכתי אמאי לא מיימי צריש מעילה מההיא דסוף התללת (מנחות דף ק"ג) גבי אפר פרה דאמר שמי תקנות הוו מעיקרא תקינו בה מעילה ואין

גליון הש"ס

תוס' ד"ה חד רבי' ואף לקולא וכו'. ע"י קדושין ג ע"א מוס' ד"ה ואשה ו"ע"י:

עין משפט ונר מצוה

מו.

נו א מ"י פ"ט מהלכות כלי המקדש הלכה ה': ב מ"י פ"י מהלכות רוחא הלכה ו':

תורה אור השלם

1. כי נפש הבשר בדם הוא ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר על גופשתיכם כי בדם הוא נגפס יבפר:
2. וקא אהרן אל אהל מועד ופגש את בגדי הקדש אשר לובש בבואו אל הקדש והיחם שם:
3. וקרא טו, כג וכל זקני העיר ההוא הקריבים אל החלל ויחזו את דיוחם על העגלה והשרוף בגבלם:
4. וברם כ"א, ו הגבלש הבקח מדו בר מופסי בר לבש על בשרו וחרים את דהשן אשר תאכל האש את העלה על המזבח ושמנו אצל המזבוח:
5. וקרא ו, ג

גליון הש"ס

תוס' ד"ה חד רבי' ואף לקולא וכו'. ע"י קדושין ג ע"א מוס' ד"ה ואשה ו"ע"י:

מוסף רש"י

שלכם יחא. אלמא לאו קדשי גבוה הוא: לכפרה נתתיו. ולא שפא קריי שלו נשבונו, שפיה עומדת אלא לכפר כשבלים: אמר קרא הוא. ועולס דינו שזה בין לפני כפרה וכן לאחר כפרה, שמתן מתמטיו ושפאלו השקיים (חולין ק"ד) אין לך דבר שעשית מצותו ומועלין בו. דמשום דנעשית מלמו ואין לך גבוה עוד (שפתיים) וכלל קדשי ח' (שפתיים) והרי תרומת הדשן. דלמיב ט' ושמנו אלל המונח דטעון גניזה, אלמא אסור בהנאה, ויחן נדכנאה אסור משום קדושתו, מעילה נמי איה ביה (ש"ס) וכו': וכו' דלמיב ביה ושמו לפיכך טעון גניזה שהיא נצלת במקומו כדי שלא ימעלו בו (שפ"ה) וכו'. ובגדי כהונה. אכרעה צנדי לנן שכי' נכנס בהן לפני ולפנים כיום הפסורים וטעוין גניזה ועלמות ואין הדיוט עובד בהן כל השנה ולא כי' ליום כפורים אחרים, כדכתיב ופשת את בגדי הצד והינחם עליהם (חולין ש"ס) וכל שני כתובין הבאין באחד אין מלמדן. מללא כתיב אחר ונמטר סולחו מנייה (קדושין כ"ד). או: מהדירי כתיבי לחיך ואל לפלא מתחייב ש"מ דוקא הכי קאמר (שפתיים ח) אלא לרבי דוסא דאמר. שפרין סן לכהן דיוטין כל השנה, שכהן הדיוט משעת סם דכרענע כלס, ומה מ"ל והינחם שם מלמד שלא ישמתם סוף הוא ליהוי"כ אחר מ"ל איכא למימר: ועגלה ערופה. אע"פ שנעשה מצוה אסורה בהנאה, דלמיב ופרפו שם, שם סחא קבורתה: תרי מעוטי כתיבי. אפילו למ"ד בעגלת מלמדן, ה"י אין מלמדן, דמישעו כתיבי כיו דמשמע ה"י ולא אחייני (חולין ק"ז) (ק"ד): מעוטי מנותר. שחם אכל ס' נמח כתיב ב"ב אחר מ"ל אלא אחת משום ט. וכן סחם אכל ס' קדשים ועגלת הגוף שהוא צכרת צסלן אינו חייב אלא אחת משום טס, וכן אסם צדס והודי צחלת מללו פטור ממת: אבל פגור לא צריך קרא. שחם אכל ס' מתקנן פיגול מלמלא אחרייו נפקא לן דפטור ממת לפיגול (יומא ט. ובש"י חולין ק"ז) כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח. שאחרים מתירין אותו, או לאכלת אדם, כגון בשר קדשים האכל שחתי מתיקת הים, שכל זמן שלא מרק אסור צחילה, כדכתיב (דברים יז) ודם זמחין ויטפן והדר והצבר תאכל, או מתירין למוצח, כגון זמוריק, שזיקתה ה"ס מפקדתן למוצח כדכתיב (ויקרא ח)

לומר דמעיקרא כיום היתה מעילה דאורייתא דמתקן שחייזו צ"ד מקדשין אותו א"כ הילך היו מזין ועוד דצמעילה כריש ולד חטאת (דף יג), דאמר רבי יוחנן קדשים שמתו יאלו מידי מעילה דבר תורה אבל מדרבנן איכא מעילה ופרין מי איכא מידי דמעיקרא לית ביה מעילה ולצסוף אית ביה מעילה ולא [ה] והרי דס דמתן צמחילמו כו' ואי מעילה דנחל קדרון צבית דין מקדשין אותו נחאי קושא: א"י דך דבר שנעשית מצוהו ומועלין בו. וא"ת אדרבה לא נמעט לפני כפרה דאין לך [דבר] שלא נעשית מצוהו שלא ימעלו ואע"ג דליכא קדשים קלים היינו משום דלא איקר קדשי ה' וי"ל דצמכתמן טובא דכותה דאין מועלין עד שעת מצותן מרומת הדשן ועגלה ערופה עד אחר יירדמה: **ולא** והרי תרומת הדשן. והא דמתן צמעילה פ' ולד חטאת (דף י"א): דישון מוצח הפנימי והמנורה לא נהנין ולא מועלין היינו מוצח [ה] והצב מן הקטרת שנשרץ עליו והכא מוצח החילון שהיה חותה מלא המחתה מן המאוכלות הפנימיות ונותן צמורחו של כבש ומייהו בגמי' משמע הםם דלף בחילון אין מועלין דקאמר בשלמא מוצח החילון דכתיב ביה ושמו אלא פינמי מנא לן משמע דמושמו דרש' דאין מועלין ובשמעתא אדרבה מושמו משמע ליה דמועלין וי"ל דמתני' דהתם משמע דלא מועלין בדישון הפנימי שהדישון מוויאלו איכא מעילה אבל קודם דישון מועלין א"כ איכא מצוה לדשן ועל זה קאמר בשלמא חילון דכתיב ושמו ולכך מצוה לדשן מ"מ [ה] אף לאחר הרמה איכא מעילה כדדרשינן בסוף תמורה (דף לד), ושמו צנחת ושמו כולו ושמו שלא יפור אלא פינמי מנא לן דמצוה לדשן שאתה אמר ששדסן [ה] מוויאלו מידי מעילה ומשני דאמר קרא אסור את מוראתו והשליך אל מקום ששם וכו' שני דיומא צירושטיס **ט** משמע ק"ת דבעי ברשא מנלן דעבדינן דישון כלל צפנימי והדר בעי מנלן צפנימי [א] אסור בהנאה ואם תאמר [ג] מוראה ונוצה ימעלו עד שיעשו מצותן שיושלוו אלל מוצח כדישון מוצח הפנימי ובתמורה (גז"ש) אמרינן עולת העוף שנתמנאה דמה מוראה ונוצה יאלו מידי מעילה **ט** וי"ל שאני דישון מוצח הפנימי דהיינו מצוה אכל עולת העוף עבודת דם מתיר מוראה ונוצה וא"ת **ט** צקדושין (דף נה), דאמר אין מועל אחר מועל אלא בהמה וכלי שרת הא איכא תרומת הדשן דלא נפיק לחולין ע"י מעילה כדמוכח בסוף תמורה וי"ל דהי ככלל בהמה דהיינו כמו אימורים דלא נפיק לחולין; **במשום** דהוי תרומת הדשן ובגדי בהונה שני בתובין הבאין באחד. צמעילה פ' ולד חטאת (דף י"א): מחרין יותר ומסקנא כדכא: **עגלה ערופה**, פ' רש"י מוערפו שם נ"ל צפ"ק דכריתות (דף ד) והאי דנ"ל צפ' אין מעמידין (ע"י דף כט): מדכתיב בה כפרה כקדשים י"ל דסם [ג] כריך לאסור לאחר עריפה שלא לומר אין לך דבר שנעשית מצוהו ומועלין בו **ט**: **תרי מיעוטי כתיבי**, קשיא דצמד סגי וכן גבי מעוט דילפינן מהדדי חילול חילול **ט** ואף לקולא כלעיל גבי קדשי עובדי כוכבים וי"ל דמוקמינא [ה] מיעוטא צנות דוקא אכל משום טומאה הוה חייב כי היכי דאין לו מתירין כגון קומץ ומנחת כהנים אע"ג דאין בהן פיגול יש בהן איסור טומאה דמרבינן מאשר הם מקדישים הכי הוה מרבינן נמי לגבי דם י:

זרק הסכן את הדם על מוצח ה', והכר והקטיר התלבד לרית ניחוח (יומא ט). או: כגון עולה, שדמה מתיריה למוצח, וסלם לא מרק דמה אין אכריה נקטרים, כדכתיב זרק הסכן כו': חייבין עליו משום פיגור. אם פיגול את הוצח צחלת מארבע עבודות דסם וא"כ אכל מן הוצח שהיה ככלל היתר הדם, או מן האמורים שפך סן בסימך הדם, חייב כתיב, אכל כל דבר שאין אחר ממנו אלא הוה ממיר עצמו, כגון הדם והקומץ והקטורת ומנחת הכהים שפולה כלי, אין חייבין עליהם משום פיגול. משום דעיקר פיגול בשלמים כתיב ומייהו ילפינן, מה ששלמים אל להם מתירין לאלס ולמוצח חייבין עליהם משום פיגול אף כל כ"י (חולין ק"ז) שישיה כריתות בשלמים. כחולל צטומאה, אחת צמורין אל הכהנים כל איש אשר יקרב מכל ועכס אל הקדשים וגו' ומתקנין היא יקרב אכילה היא ויכר ויקרב כדלוי ההקדשה, שהקדש כגל, ושמים צלו:

את אהרן והנפש אשר תאכל בשר מוצח השלמים, ופמך ליה והנפש כי תגע בכל טמא, ובתרוייהו כתיב ויכרתה (ברכות ז):

^[1] מעילה אחת וא"כ מניא וי"ל דלמסקנא סמין דמתוך אלו קרינן מכלי הכל י"א: חד לפעוה צנותר וחד לפעוה צטומאה וחד לפעוה ספיעולה. תימנה למה לי מרי מיעוטא (צנותר וטומאה) כחלם סגי דילפינן מהדדי בג"ש חילול חילול אף לקולא כלעיל, וי"ל דלא יאלו כתיב אלא מהא מיעוטא הוי מקנינן ליה אמתה, וטומאה לא הוי ילפינן מיניה דהיי מרבינן ליה מאשר הם מקדישים לו (תהר"ם):